Розділ І. Натуральні числа і дії з ними. Геометричні фігури і величини

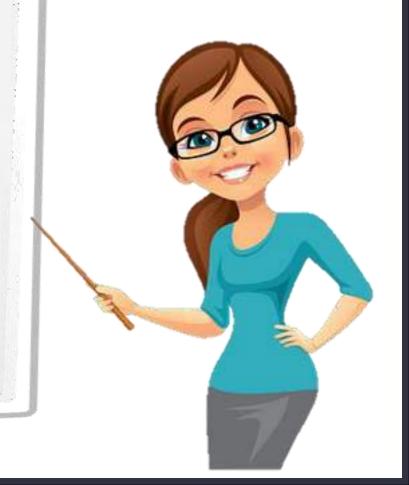
Розв'язування текстових задач алгебраїчним методом

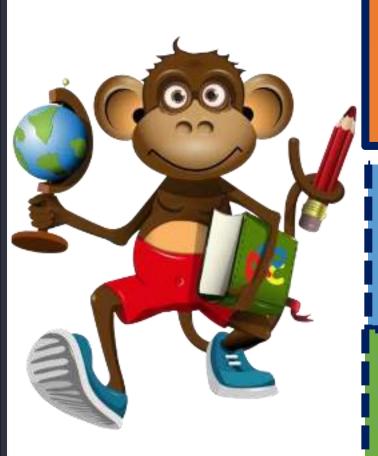
Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Мета уроку: закріпити поняття алгебраїчного способу розв'язку задач; формувати вміння раціонального вибору способу розв'язку; розвивати логічне мислення, навики перенесення раніше набутих знань на вивчення нового матеріалу.

Математичний диктант

- 1. На даху поверхівки сиділо 47 ворон до них прилетіли ще декілька. Птахів стало в тричі більше. Скільки птахів прилетіло?
- 2. Мама купила 50 кг картоплі, моркви -15кг. Витратила на це 650 грн. Скільки коштує 1 кг моркви, якщо 1 кг картоплі 7 грн.
- 3. Знайти власну швидкість човна, якщо за течією, вона становить 27 км/год, а швидкість течії 2 км/год.

Повторюємо задачі на залежність між величинами:

- 1. Знайти ціну цукерок, якщо:
- а) за 3 кг заплатили 510 грн;
- б) за 3 кг заплатили х грн.
- 2. Знайти швидкість автобуса, якщо:
- а) за 6 год він проїжджає 360 км;
- в) за 4 год він проїжджає х км.
- 3. Знайти продуктивність праці токаря, якщо:
- а) за 4 год він виготує 40 деталей;
- в) за 4 год він виготує х деталей.

Повторюємо задачі на залежність між величинами

Кожну задачу можна розв'язати за діями. Такий спосіб називають **арифметичним**. Але можна за умовою задачі скласти рівняння та розв'язати його. Такий спосіб називається **алгебраїчним**.

Знаючи різні способи розв'язування задач, завжди можна обрати найлегший, найкоротший і найраціональніший. В майбутньому це може допомогти в організації власного бізнесу, своєї справи, і навіть допомогти в формуванні бюджету сім'ї.

Повторюємо задачі на залежність між величинами

На етапі аналізу умови задачі:

- 1. Розбиваємо умову задачі на частини.
- 2. З'ясовуємо, які величини характеризують описуваний в умові процес.
- 3. З'ясовуємо, які величини відомі, а які потрібно знайти.
- 4. Встановлюємо зв'язки між величинами. На етапі пошуку рішення: з'ясовуємо, що можна знайти за даними завдання, і чи допоможе це подальшому вирішенню.

Пам'ятка для розв'язку задач алгебраїчним методом

- 1. Невідому величину, яка стоїть у запитанні до задачі, позначаємо за х. Якщо за умовою треба знайти не одну, а декілька невідомих величин, за х позначаємо найменшу з них.
- 2. Далі записуємо інші величини, використовуючи їх зв'язок з невідомою величиною х.
- 3. Складаємо рівняння. Розв'язуємо його и отримуємо значення величини х.
  - 4. Записуємо відповідь до задачі.

Повторюємо задачі на залежність між величинами

У Василя було 740 гривень. Після того, як він купив собі підручники для школи, тато дав йому 250 гривень. Тоді у Василя стало 680 гривень. Скільки грошей витратив Василь на підручники?

Розв'язування

Нехай Василь витратив на підручники х грн, тоді

$$(740 - x) + 250 = 680$$

$$740 - x = 680 - 250$$

$$740 - x = 430$$

$$x = 740 - 430$$

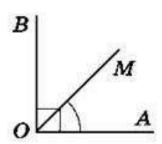
$$x = 310$$

Відповідь: Василь витратив на підручники 310 грн.

Повторюємо задачі на залежність між величинами

3 вершини прямого кута проведено промінь так, що він ділить прямий кут на два кути, один з яких більший за другий на 20. Знайти величину кожного з утворених кутів.

Розв'язування

Прямий кут дорівнює 90°. Один з утворених кутів х, а другий х + 20°.

$$x + x + 20^{\circ} = 90^{\circ}$$

$$2x = 90^{\circ} - 20^{\circ}$$

$$2x = 70^{\circ}$$

$$x = 70^{\circ} : 2$$

$$x = 35^{\circ}$$

Рухлива вправа

(Усно). В якому випадку задачу можна вирішити тільки за допомогою рівняння? Наведіть приклади простих задач з використанням алгебраїчного методу.

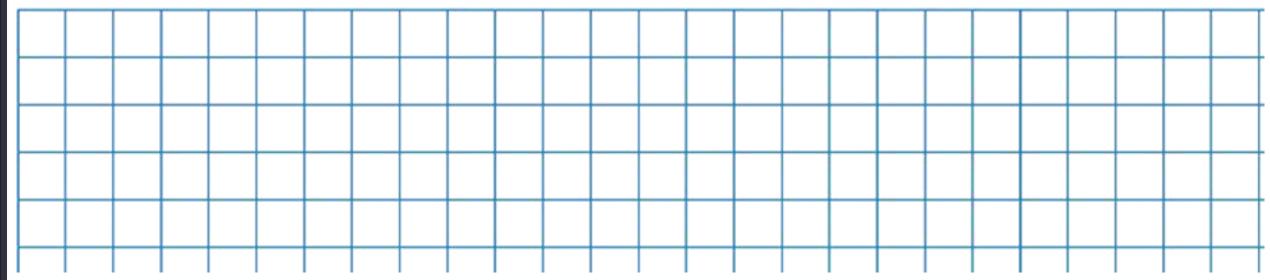

Завдання № 1

У трьох цехах заводу 370 робітників. У першому цеху в 3 рази більше робітників, ніж у другому, а в третьому — на 20 робітників більше, ніж у другому. Скільки робітників працює в кожному цеху?

Розв'язання.

Якщо х робітників працює в 2-му цеху, то в 1-му цеху працює 3х робіт-ників, а в 3-му цеху працює (х + 20) робітників. За умовою задачі в трьох цехах працює 370 робітників.

Складаємо рівняння:

$$3x + x + (x + 20) = 370$$

 $3x + x + x + 20 = 370$
 $5x = 370 - 20$
 $x = 350:5$

$$x=70$$
  $3x = 210; x + 20 = 90.$

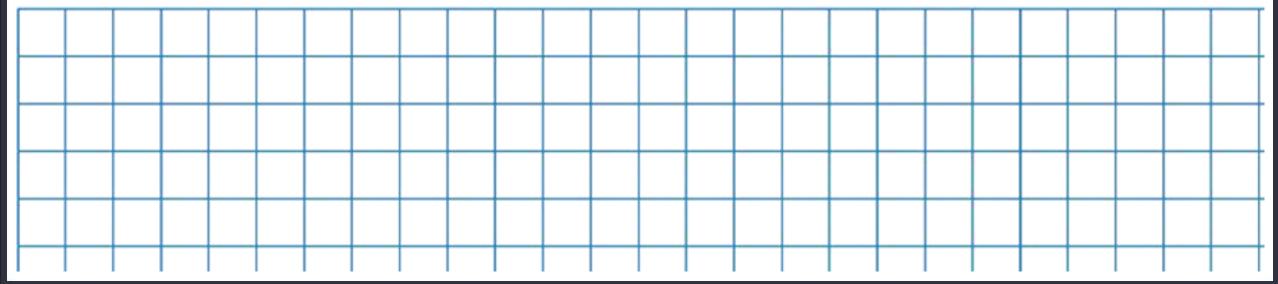
Відповідь. 210 робітників, 70 робітників, 90 робітників.

Завдання № 2

У більший бідон вміщається на 2 л молока більше, ніж у мен-ший. А в два більших бідони вміщається стільки молока, скільки в три мен-ших бідони. Скільки літрів молока входить у більший та менший бідони окремо?

Розв'язання.

Нехай у менший бідон вміщається х л молока, тоді в більший бідон вміщається (х + 2) л молока. У трьох менших бідонах 3х л молока, у двох більших бідонах 2(х + 2) л молока. За умовою задачі кількість молока у двох більших і трьох менших бідонах однакова.

Складаємо рівняння:

$$2(x+2)=3x$$

$$2x + 4 = 3x$$

$$3x - 2x = 4$$

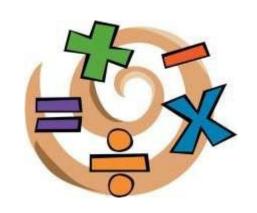
$$x=4$$

$$x + 2 = 6$$
.

Відповідь. 4 л, 6 л.

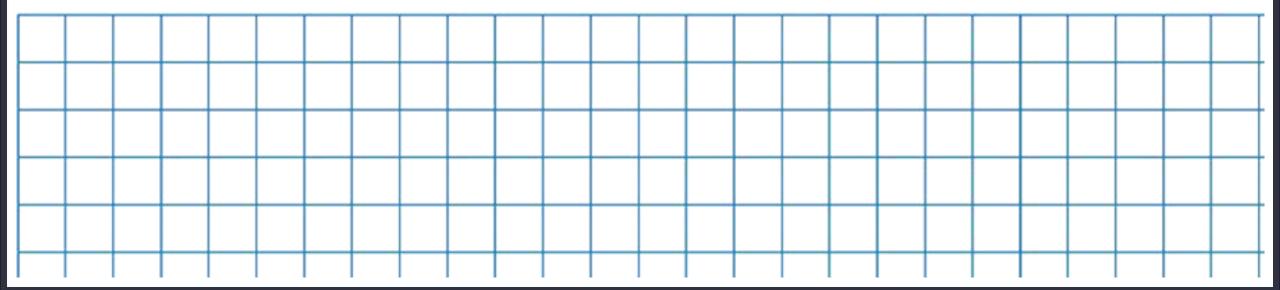

Завдання № 3

Від деякого числа відняли 60, отримане число зменшили на 25. В результаті отримали число 12. Знайдіть невідоме число.

Розв'язання.

Нехай х – невідоме число.

Тоді за умовою задачі (x - 60) - 25 = 12.

Розв'яжемо рівняння.

$$(x-60)-25=12;$$

$$(x-60) = 12 + 25.$$

$$x - 60 = 37$$
;

$$x = 60 + 37$$
.

$$x = 97$$

Відповідь: 97

Завдання № 4

Три кухарки разом зліпили 233 вареники. Причому друга кухарка зліпила на 6 вареників більше ніж перша, третя — на 11 вареників більше, ніж перша. Скільки вареників зліпила кожна кухарка?

Розв'язання.

Нехай, х — вареників зліпила І кухарка, тоді х+6 — вареників зліпила друга кухарка, х+11 — вареників зліпила третя кухарка.

Складаємо рівняння:

$$x+x+6+x+11=233$$

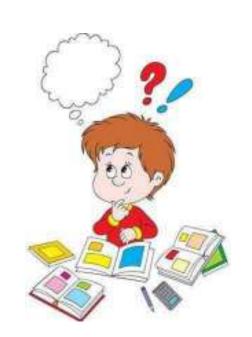
$$3x+17=233$$

$$3x = 233 - 17$$

$$3x = 216$$

$$x = 216:3$$

х=72 (шт.) – зліпила 1 кухарка;

Завдання № 5

Заєць сказав Вовкові: « Задумай число. Додай до нього 100. Відніми від суми 37. Відніми від решти задумане число. Різницю поділи на 9.» Вовк ще не закінчив ділення, як Заєць назвав частку і втік. Вовкові тільки лишилось навздогін вигукнути: «Ну Заєць, постривай!». Як Заєць знайшов частку?

Розв'язання.

Результат не залежить від задуманого числа, бо від суми задуманого числа і 100 відняли 37 і задумане число.

Залишилось 100 — 37 = 63, тоді 63: 9 = 7. Цю задачу можна було розв'язати таким виразом:

(((x + 100) - 37) - x) : 9

Підсумок уроку. Усне опитування

- 1. Що нового з'явилося у вашому арсеналі знань про розв'язування задач?
- 2. Чи можна однозначно виділити, який спосіб розв'язування задач кращий арифметичний чи алгебраїчний?
- 3. Щоб розв'язувати задачі, треба знати...

Завдання для домашньої роботи

Опрацюй матеріал з теми.

